

Utlåtande 2012:26 RVIII (Dnr 322-1332/2011)

Kulturbussar

Motion (2011:46) av Ann Mari Engel (V)

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.
Motion (2011:46) av Ann Mari Engel (V) om ”Kulturbussar” anses besvarad med hänvisning till vad som anförts i detta utlåtande.

Föredragande borgarrådet Madeleine Sjöstedt anför följande.

Ärendet

Ann Mari Engel (V) har i en motion (2011:46) föreslagit att staden ska införa så kallade kulturbussar för att underlätta deltagandet i kulturarrangemang för förskolor och skolor.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, kulturnämnden, utbildningsnämnden, Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd, Östermalms stadsdelsnämnd samt till Teatercentrum. Teatercentrum har inte inkommit med något svar.

Stadsledningskontoret anser att Stockholms lokaltrafik har rabatterade priser som är så gynnsamma att reskostnaden inte torde vara något hinder för grundskolor och fritidshem att delta i stadens kulturarrangemang.

Kulturnämnden ser inget behov av en utredning om att införa kulturbussar.

Utbildningsnämnden anser att en utredning inte behöver göras.

Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd anser att kommunikationen mellan innerstaden och stadsdelen är bra i de fall då mindre grupper från förskolorna åker till innerstaden för att ta del av kultur.

Östermalms stadsdelsnämnd anser att kulturbussar skulle kunna vara en intressant lösning att utreda.

Mina synpunkter

Barns och ungas tillgång till konst och kultur är en viktig fråga. Av den anledningen är barns och ungas perspektiv ett centralt inslag i de kulturverksamheter som Stockholms stad driver och ett perspektiv som Stockholms stad uppmuntrar i de verksamheter den ger stöd till. Det är av stor vikt att det finns goda kommunikationer till de platser där konst- och kulturutbudet äger rum, så att tillgängligheten för barn och unga tillgodoses.

Redan idag är dock kommunikationerna inrättade på ett sådant sätt att tillgängligheten kan anses vara tillfredsställande för elever vid förskolor, fritidshem och grundskolor, vilket inte minst framkommer av remissvaren. Barn under 7 år åker gratis i sällskap av en person med giltig biljett. Därutöver har grundskolor och fritidshem möjlighet att införskaffa ett gruppkort som gäller för 3-15 personer inklusive högst två medföljande ledare. Ett sådant kort som gäller under perioden 15 augusti – 23 december hösten 2011, helgfri måndag-fredag mellan klockan 04.30-19.00 kostar 680 kronor. Kulturförvaltningen samt de andra remissinstanserna framhåller att de inte känner till att reskostnaderna skulle utgöra något avgörande hinder för förskolorna och skolorna att besöka eller ta del av konst- och kulturutbudet i Stockholms stad.

Jag anser att motionärens förslag om inrättandet av så kallade kulturbussar, i syfte att underlätta skolbesök vid de platser där konst och kulturlivet äger rum, vore överflödigt mot bakgrund av de redan idag förmånliga resevillkoren för Stockholms stads förskole-, fritids- och grundskoleelever.

Bilagor

1. Reservationer m.m.
2. Motion (2011:46) av Ann Mari Engel (V) om kulturbussar

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Särskilt uttalande gjordes av borgarrådet *Daniel Helldén* (MP) enligt följande.

Miljöpartiet håller med motionären om att det är av stor vikt att kulturen är tillgänglig för barn och unga. Det är därmed viktigt att vara fortsatt vaksamma på att avgifterna hålls nere och att tillgängligheten är hög. Tillgång till kultur får inte bli en fråga om var man bor och går i skolan.

Kommunstyrelsen delar borgarrådsberedningens uppfattning och föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

Motion (2011:46) av Ann Mari Engel (V) om ”Kulturbussar” anses besvarad med hänvisning till vad som anförts i detta utlåtande.

Stockholm den 8 februari 2012

På kommunstyrelsens vägnar:
STEN NORDIN

Madeleine Sjöstedt

Ylva Tengblad

Reservation anfördes av *Karin Rågsjö* (V) enligt följande.

Jag föreslår att kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

Motion (2011:46) av Ann Mari Engel (V) om ”Kulturbussar” besvaras med hänvisning till följande synpunkter.

Allt som underlättar för barn och unga att ta del av kultur är positivt. Det råder stor skillnad på tillgången till barnkultur mellan innerstad och förort. Kontrasten är stor mellan Östermalms stadsdelsnämnd som i sitt remissvar målande beskriver alla kulturella möjligheter i närområdet och Enskede-Årsta-Vantör som med ett par meningar beskriver att en stor del av barnkulturen är mobil vilket innebär att kultur köps in till lämpliga lokaler i området.

Syftet med motionen om kulturbussar var att åtminstone undanröja ekonomiska hinder för förskolor och skolor att ta del av kultur, mot bakgrund av signaler om att reskostnader har varit ett hinder för att till exempel delta i kostnadsfria generalrepetitioner. Det är därför positivt att remissomgången visar att resekostnaderna generellt inte verkar vara ett hinder för förskolor, grundskolor och fritidshem att delta i kulturarrangemang.

När det gäller gymnasieskolorna skulle det självfallet underlätta deltagandet i kulturarrangemang om alla elever fick SL-kort, inte bara de som bor över 6 km från skolan. Kortet är en direkt förutsättning för det mesta staden kan erbjuda av kulturaktiviteter.

Det är viktigt att vi prövar många vägar för att göra tillgången till barnkultur jämnare fördelad mellan innerstad och förort. Vänsterpartiet anser att barn och unga har rätt till kultur oavsett ekonomisk ställning i familjen. Liknande verksamheter som Rum för barn och Lava i kulturhuset behöver skapas i förorterna. Idag finns höga trösklar för många barn att kunna ta del av kultur, såväl av ekonomiska som av geografiska skäl.

Särskilt uttalande gjordes av *Stefan Nilsson* (MP) med hänvisning till det särskilda uttalandet av (MP) i borgarrådsberedningen.

ÄRENDET

Ann Mari Engel (V) har i en motion (2011:46) föreslagit att staden ska införa så kallade kulturbussar för att underlätta deltagandet i kulturarrangemang för förskolor och skolor. Motionären menar att staden erbjuder förskolor och skolor en subventionering av kostnader för att delta i en mängd kulturarrangemang som ingår i Kultur för de unga men att många förskolor och skolor tvingas tacka nej till inbjudningar, till och med till kostnadsfria evenemang, på grund av reskostnaderna till arrangemanget.

Motionären hänvisar till att i Uppsala har Uppsala Lokaltrafik och Landstinget i Uppsala län träffat en överenskommelse om Kulturbuss. Grundskolan och 6-årsverksamheten i länet erbjuds att utan kostnad under lågtrafiktid kunna resa med ordinarie bussar till olika kultur- och folkhälsoaktiviteter i länet.

Motionären hänvisar även till Malmö. I Malmö erbjuder staden förskolor och skolor att åka kostnadsfritt till kulturevenemang eller kulturinstitutioner inom Malmö. Antalet passagerare per körning ska vara minst 15 personer. Bussarna får användas vardagar mellan klockan 8.30-15.00 under terminstid.

Motionären önskar att Stockholms stad genomför ett liknande arrangemang genom att antingen avtala direkt med något bussbolag eller genom att ordna ett samarbetsavtal med landstinget. Möjligheten att resa med tunnelbana/pendel/tvårbana bör också finnas med i konceptet.

BEREDNING

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, kulturnämnden, utbildningsnämnden, Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd och Östermalms stadsdelsnämnd.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 10 november 2011 har i huvudsak följande lydelse.

Stadsledningskontoret konstaterar att barn under 7 år åker gratis när de reser med person som har giltig biljett. Detta gäller oavsett hur många barn under 7 år som är med på resan.

Grundskolor och fritidshem kan köpa gruppkort som gäller för 3-15 personer inklusive högst två medföljande ledare. Ett kort som gäller under perioden 15 augusti – 23 december hösten 2011, helgfri måndag-fredag mellan klockan 04.30-19.00 kostar

680 kronor. Skolorna kan köpa valfritt antal kort.

Stadsledningskontoret anser därmed att Stockholms lokaltrafik har rabatterade priser som är så gynnsamma att reskostnaden inte torde vara något hinder för grundskolor och fritidshem att delta i stadens kulturarrangemang.

Kulturnämnden

Kulturnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 8 november 2011 att godkänna remissvaret.

Reservation anfördes av Ann Mari Engel (V), *bilaga 1*.

Kulturförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 26 oktober 2011 har i huvudsak följande lydelse.

Med Storstockholms lokaltrafik, SL, åker barn gratis upp till 7 år, tillsammans vuxen. Det finns ingen begränsning för gruppens storlek under förutsättning att antalet medföljande vuxna är anpassat så att de kan hantera gruppen. Medföljande vuxna betalar för sin egen resa. Grundskolor och fritidshem kan köpa gruppkort som gäller för 3-15 personer inklusive högst två medföljande ledare. Ett kort för höstterminen 2011 kostar 680 kr och gäller 15 augusti – 23 december, helgfri måndag- fredag mellan 04.30-19.00. Korten ska vara stämplade med skolans namn. Skolorna kan köpa valfritt antal kort. Enligt utbildningsförvaltningen utnyttjas detta regelmässigt av stadens skolor för resor till olika former av aktiviteter vilket inkluderar kulturbesök.

Enligt förvaltningens erfarenheter i kontakterna med förskolorna och skolorna via Stockholms stadsbibliotek, Stadsmuseet och Medeltidsmuseet samt dialog med det fria kulturlivet framstår inte reskostnaden som ett avgörande hinder för förskolorna och skolorna att göra besök eller ta del av kulturprogram.

Mot denna bakgrund ser förvaltningen inte behov av en utredning om att införa kulturbussar.

Utbildningsnämnden

Utbildningsnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 20 oktober 2011 att överlämna utbildningsförvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Reservation anfördes av Måns Almqvist (V), *bilaga 1*.

Särskilt uttalande gjordes av Jan Valeskog (S), *bilaga 1*.

Särskilt uttalande gjordes av Per Olsson (MP), *bilaga 1*.

Utbildningsförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 9 oktober 2011 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen anser inte att en utredning behöver göras. Storstockholms lokaltrafik, SL, har rabatterade priser som är så gynnsamma att de underlättar för grundskolor och fritidshem att delta i kulturaktiviteter.

Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd

Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 29 oktober 2011 att avstyrka motionen samt att återropa förvaltningens tjänsteutlåtande som svar till kommunstyrelsen.

Reservation anfördes av Rosa Lundmark (V), *bilaga 1*.

Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 12 oktober 2011 har i huvudsak följande lydelse.

Svaret är aktuellt för förskolor. Skolan är organiserad under Utbildningsförvaltningen.

Önskemålen från våra förskolor är att kulturevenemang med fördel sker i närområdet generellt.

Stor del av den kultur som är riktade till barn är ofta mobilt vilket innebär att vi köper in kultur som visas i lämpliga lokaler i stadsdelen.

Dock åker mindre grupper från förskolorna till innerstaden regelbundet för att ta del av kultur och då blir resan med kommunala färdmedel en viktig och spännande del av upplevelsen.

Kommunikationen mellan innerstaden och stadsdelen är bra. Det finns flera alternativ såsom tunnelbana, buss, tvärbana och pendeltåg.

Östermalms stadsdelsnämnd

Östermalms stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 27 oktober 2011 att godkänna och överlämna stadsdelsförvaltningens tjänsteutlåtande till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Reservation anfördes av Stefan Nilsson med flera (MP) och av Birgit Marklund Beijer med flera (S), *bilaga 1*.

Särskilt uttalande gjordes av Johan Sjölin med flera (M), Berit Snapp (C) och Catrin Tetzell (FP), *bilaga 1*.

Särskilt uttalande gjordes av Birgit Marklund Beijer med flera (S) och Stefan Nilsson med flera (MP), *bilaga 1*.

Östermalms stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 10 oktober 2011 har i huvudsak följande lydelse.

Norra och Södra Djurgården är innerstadens största natur-, fritids- och kulturområde. Stadsdelen kommunala förskolor gränsar till detta område som är unikt vad gäller enskilda natur-, kultur- och friluftsvärden såväl som för helheten och att den ligger i direkt anslutning till stadsbebyggelse.

På södra Östermalm, även kallat Nedre Östermalm då det ligger närmare vattnet, ligger Hovstallet, Armémuseum, Historiska museet, Dramaten, Musikmuseet och Diplomatstaden. Andra viktiga byggnader i stadsdelen är TV- och Radiohusen, kontorskomplexet Garnisonen, köpcentrat Fältöversten, Östermalms saluhall, Sturegallerian, Fredrikshovs Slott samt Hedvig Eleonora kyrka, Oscarskyrkan och Gustav Adolfskyrkan.

På Södra Djurgården finns flera nationella museer och institutioner. Några av dem, Skansen och Vasamuseet, är de mest besökta i Stockholm och Sverige. Här finns Djurgårdsstaden från 1600- och 1700-talen, ursprungligen bostäder i anslutning till de varv som länge fanns här.

Förvaltningen gör bedömningen att förskolor nära så många kulturmöjligheter ger goda förutsättningar således att ge varje barn rika tillfällen att utveckla sin kulturella identitet, känna delaktighet i sin egen kultur, lära känna sin närmiljö och de funktioner som har betydelse för det dagliga livet samt få bekanta sig med det lokala kulturella och konstnärliga livet.

Vid en direkt förfrågan svarar stadsdelens förskolechefer att barngrupperna lätt kan ta sig fram med kommunala färdmedel till dessa kulturella mål och till en inte så hög kostnad. Många förskolor tar dessutom ofta en teatergrupp, musikgrupp osv. till förskolan, vilket ökar möjligheten till kulturupplevelse för de mindre barnen.

Att administrera de långa resorna kan erbjuda ett visst motstånd. Finns det plats på kulturbussen när det finns plats på teatern osv. är frågor som måste beaktas. Till detta ska läggas att förskolornas pedagoger väljer ofta att åka med en mindre grupp barn för att få ut mesta möjliga av kulturupplevelsen. Det får inte heller leda till att förskolorna åker med för stora barngrupper för att fylla sina bussplatser.

Icke desto mindre erbjuder ytterstadens kulturinstitutioner upplevelser av hög kvalitativ nivå som exempelvis Stadsteaterns föreställningar i Skärholmen till vilka det är långt för stadsdelens barngrupper att ta sig till.

Förvaltningen menar att kulturbussar kan vara en intressant lösning att utreda i syfte att erbjuda stadens alla förskolebarn likvärdiga möjligheter till kulturupplevelser.

Det kan inte heller förnekas att det är bekvämt, säkert och tryggt att åka från port till port.

RESERVATIONER M.M.

Kulturnämnden

Reservation anfördes av Ann Mari Engel (V) enligt följande.

Att tillstyrka motionen och utreda frågan vidare

Kulturförvaltningen framhåller i sitt svar att det inte finns behov av särskilda s.k. kulturbussar eftersom stadens förskolor och skolor har möjlighet att köpa gruppbiljetter och har rabatterade priset. Om detta anses fullt tillräckligt, behöver naturligtvis inte en modell som den i Malmö och Uppsala införas. Det bör emellertid utredas närmare, eftersom det förekommer att kulturverksamheter anger att de har svårt att få barn och unga att resa även till gränsregioner eftersom de inte har löst transportfrågan.

Segregationen i Stockholm mellan olika stadsdelar är idag ett växande problem. Den innefattar även kulturlivet. Många barn i förorten har svårt att ta del av det rikliga kulturutbudet som är koncentrerat till innerstaden. Därför måste olika vägar prövas att underlätta för besök på dessa och ge alla Stockholms barn samma möjligheter. En modell för att erbjuda kostnadsfria resor kan vara ett av verktygen. Frågan om behov och möjligheter får att underlätta resor i kollektivtrafiken till kulturevenemang bör därför utredas närmare.

Utbildningsnämnden

Reservation anfördes av Måns Almqvist (V) enligt följande.

Att bifoga förvaltningens tjänsteutlåtande samt för egen del tillägga:

Verksamhet med s k kulturbussar kan ha fler fördelar än att erbjuda låga kostnader för skolornas transporter, vilket gör frågan intressant att utreda.

SL-kort är en direkt förutsättning för det mesta staden kan erbjuda av kultur och fritidsaktiviteter och för att kunna träffa vänner från andra delar av staden. Alla gymnasieelever, inte bara de som bor över 6 km från skolan, borde få SL-kort av staden.

Det skulle dessutom underlätta för gymnasieskolorna att delta i olika kulturevenemang. Vi anser även att staden borde inleda en diskussion med landstinget om hur kostnaderna för att alla barn och ungdomar ska kunna erhålla terminskort på SL bör fördelas långsiktigt.

Särskilt uttalande gjordes av Jan Valeskog (S) enligt följande.

SL-kort är en direkt förutsättning för det mesta staden kan erbjuda av kultur och fritidsaktiviteter, och för att kunna träffa vänner från andra delar av staden. Alla gymnasieelever, inte bara de som bor över 6 km från skolan, borde få SL-kort av staden.

Det skulle dessutom underlätta för gymnasieskolorna att delta i olika kulturevenemang. Vi anser även att staden borde inleda en diskussion med landstinget om hur kostnaderna för att alla barn och ungdomar ska kunna erhålla terminskort på SL bör fördelas långsiktigt.

Särskilt uttalande gjordes av Per Olsson (MP) enligt följande.

Det är särskilt viktigt att hålla ned avgifterna. Tillgång till kultur får inte bli en fråga om var man bor och går i skolan.

Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd

Reservation anfördes av Rosa Lundmark (V) enligt följande.

1. Stadsdelsnämnden tillstyrker motionen
2. Därutöver vill vi framföra följande

Vad vi förstår innebär kulturbussar att förskolorna åker med ordinarie bussar eller t-bana, med den skillnaden att det är helt kostnadsfritt.

Visst är det positivt att ta del av kulturen i vårt område, men vissa verksamheter finns tyvärr bara centralt i staden. Vi tänker då till exempel på kulturhusets populära verksamhet för barn och på stadsmuseets barnverksamhet.

Allt som underlättar för barn och unga att ta del av kulturen är positivt. Om kulturbussar kan innebära minskade kostnader för förskolorna, i alla fall för de biljetter som medföljande personal ska betala borde det vara en fördel.

Östermalms stadsdelsnämnd

Reservation anfördes av vice ordföranden Stefan Nilsson med flera (MP) och Birgit Marklund Beijer med flera (S) till förmån för eget förslag enligt följande.

Stadsdelsnämnden föreslås besluta att bifalla motionen.

Särskilt uttalande gjordes av Johan Sjölin med flera (M), Berit Snapp (C) och Catrin Tetzell (FP) enligt följande.

Som förvaltningen konstaterar i sitt utlåtande har Östermalms förskolor nära till mängder av kulturella utbud. Barnen på Östermalm kan också lätt ta sig fram med kommunala färdmedel och i vissa fall till fots, till dessa olika kulturella mål och till en inte så hög kostnad.

Därutöver har Östermalms förskolor sedan några år en särskild kulturpeng,

för närvarande 500 kr per barn och år, att använda till kulturaktiviteter. Detta är en fantastisk satsning, och en satsning som är unik för Östermalm. Den kan till exempel användas för att ta en teatergrupp, musikgrupp eller liknande till förskolan. Den kan självklart också användas för att besöka kulturaktiviteter i andra stadsdelar. Alliansen på Östermalm kommer att, trots de restriktioner som skuldkrisen innebär, göra sitt yttersta för att även nästa budgetår avsätta medel för en kulturpeng så att varje förskola även fortsättningsvis kan ge sina elever kulturupplevelser som de har kunnat välja själva.

Motionärens förslag om kulturbussar kan kanske passa andra stadsdelar, men är alltså inte särskilt relevant för Östermalms förskolor.

Särskilt uttalande gjordes av Birgit Marklund Beijer med flera (S) och Stefan Nilsson med flera (MP) enligt följande.

Östermalm är en till ytan stor stadsdel och alla stadsdelar till exempel Norra Djurgården och Hjorthagen ligger en bra bit från de museer som förvaltningen anger i tjänsteutlåtandet. Likaså är det långt för barnen i Nedre Östermalm att åka till Stora Skuggans 4 H-Gård. Av den anledningen anser vi inte att det är helt likvärdiga möjligheter på Östermalm till kulturupplevelser. Det finns också ett värde i att små barn åker till ytterstaden och vice versa - givetvis i små grupper - för att möta barn från olika områden.

KOMMUNFULLMÄKTIGE

Motioner

2011:46

2011:46

Motion av Ann Mari Engel (V) om kulturbussar

Dnr 322-1332/2011

Stockholms stad erbjuder förskolor och skolor en subventionering av kostnader för att delta i en mängd kulturarrangemang som ingår i Kultur för de unga. Det finns dock många förskolor och skolor som inte kan utnyttja detta erbjudande och t.o.m. tackar nej till inbjudningar till helt kostnadsfria evenemang som generalrepetitioner p.g.a. kostnader för resan dit. SL-resorna innebär en stor kostnad för förskolan/skolan, särskilt ifrån ytterstaden.

I flera andra kommuner har man infört s.k. kulturbussar, för att underlätta deltagande i kulturlivet för förskolor och skolor.

I Uppsala vill man öka möjligheten för grundskolorna och 6-årsverksamheten i länet att kunna ta del av länets rika kulturutbud. Därför har Upplands Lokaltrafik (UL) och Landstinget i Uppsala län träffat en överenskommelse om Kulturbuss. Den innebär att man tillsammans erbjuder skolorna möjligheten att utan kostnad på så kallad lågtrafiktid kunna resa med buss till olika kultur- och folkhälsoaktiviteter i länet. Kulturbuss innebär att resa med vanlig busstrafik och är inte en buss som beställs enbart för er skolas resa.

I Malmö erbjuder staden, avdelningen Kultur för barn och unga, förskolor och skolor att åka kostnadsfritt till något kulturevenemang eller en kulturinstitution inom Malmö. Antalet passagerare per körning ska vara minst 15 personer. Man kan också gärna samordna bokningen med en annan klass eller förskola. Bussarna får användas vardagar mellan klockan 8.30–15.00 under terminstid.

Jag önskar att Stockholms stad genomför ett liknande arrangemang, antingen genom att avtala direkt med något bussbolag eller genom att ordna ett samarbetsavtal med landstinget. Med tanke på avstånden i Stockholm jämfört med de kommuner som redan har kulturbussar behöver även möjligheten att resa med tunnelbana/pendel/tvärbana finnas med i konceptet.

Kommunfullmäktige bör därför skyndsamt besluta om en utredning i staden om bästa sättet att införa s.k. kulturbussar, i avsikt att skapa en möjlighet för förskolor och skolor att kostnadsfritt resa till stadens kulturarrangemang.

Stockholm den 13 juni 2011

Ann Mari Engel